

Het Belang van Limburg

22.01.2009

Circulation: 112867

150275

Page: XL10

630

Van sukkels tot voortrekkers

ZONHOVEN/HASSELLT - Bespot om hun tongval en trage tempo. Winge-westen op de rand van het nationale bed. 'Dat moet anders. Samen staan we sterker', luidt het parool in Hasselt en Maastricht. Vier Limburgschouwers voelen de pols van 'West- en Oost-Limburg'.

De brandweermannen van Hasselt mogen uit de kleren voor de Vlaamse naaktkalender van 2009. Ze gaven in een tv-uitzending de verplegers uit Vlaams-Brabant het nakijken hoewel die door kenners algemeen als knapper werden beschouwd. Het Maasdorp Oud-Rekem is uitgeroepen tot het mooiste Vlaamse dorp. En de oude stroopfabriek van Borgloon krijgt van alle Vlaamse vervallen monumenten het meest subsidiegeld om gerestaureerd te worden. Allemaal hebben ze dat te danken aan de Belgisch-Limburgers, die massaal op hen stemden tijdens landelijke wedstrijden, uitgezonden door de Vlaamse tv-zenders.

De Nederlands-Limburgse zangeressen, Brigitte Heitzer en Suzan Seegers wonnen de wedstrijd om een hoofdrol in de musical Evita. Veel stemmen kregen de twee zangeressen uit Limburg. Maar zonder de stemmen van Friese, Hollandse en Groningse tv-kijkers hadden ze het niet gered.

"Limburggevoel is beduidend sterker in Belgisch-Limburg dan in Nederlands-Limburg."

Herman Konings

"Limburgers zijn een apart ras in de Vlaamse provincies. De laatste drie à vier jaar is dat steeds manifester geworden. Het Limburggevoel is

beduidend sterker in Belgisch-Limburg dan in Nederlands-Limburg. Het onderzoek van de beide provincies en de kranten heeft dit nog eens helder aangetoond," zegt Zonhoveenaar en trendwatcher in Antwerpen Herman Konings. Dat is ook de andere drie Limburgschouwers opgevallen. „De verbondenheid met de regio is sterker dan die met het land, waar men woont. In Belgisch-Limburg is dat nog meer het geval dan in Nederlands-Limburg," zegt de Swalmense kerkhistoricus Peter Nissen. „Dat Limburggevoel is wel ontstaan doordat de Limburgers aan beide kanten van de grens zich afzetten tegen het grotere geheel van respectievelijk België/Vlaanderen en Nederland, geeft Maastrichtenaar Ad Knotter aan. Als er sprake is van een Limburggevoel, dan mag je dit volgens Knotter niet koppelen een aan all-Limburggevoel, dat aan beide kanten van de grens zou heersen. „Het onderzoek wekt die suggestie ten onrechte wel", aldus Knotter. Hasselaar Jacques Collen knikt instemmend.

"Ten opzichte van 1965 is er een afnemend regionaal gevoel in Nederlands-Limburg."

Peter Nissen

Terwijl in Belgisch-Limburg het Limburggevoel aan het groeien is, is dat volgens Peter Nissen in Nederlands-Limburg aan het afnemen. „Ten opzichte van 1965 is er een afnemend regionaal gevoel in Nederlands-Limburg." Dat komt door de oprukkende globalisatie. En niet vergeten mag worden dat de rol van de rooms-katholieke kerk als bindende factor is weggevallen na 1965, benadrukt Nissen. "Toen Limburg ontstond was de katholieke kerk het enige dat Limburg samenbond en onderscheidde van de rest van Nederland. Want geen gemeenschappelijke geschiedenis, geen gemeenschappelijk dialect en geen gemeenschappelijke bron van inkomsten had Nederlands-Lim-

burg. Daarbij waren sommigen er meer gericht op Brabant en Gelderland en anderen op het Duitse Rijnland. Het rooms-katholicisme als bindende factor is altijd fors opgeklopt door politici." Nederlands-Limburg zoekt nu, aldus Nissen zijn eigenheid meer bij andere factoren als 'gezelligheid', 'gemoedelijkheid' en 'gastvrijheid', zoals het onderzoek aangeeft. "Ik zie dat de uitdrukking van een verlangen naar een plek waar het nog rustig en ontspannen is. Daarmee zet men zich in Nederlands-Limburg af tegen de kille, ongestuvrijde en zakelijke Randstad." Die verheerlijking van het beschermende en van het plattelandgevoel hebben Nederlands-Limburgers altijd gehad, meent Nissen. "Dat zie je ook aan hun afwijzing van alles wat met innovatie te maken heeft. Zo was er in de jaren 1930 erg veel verzet tegen de komst van mijnen naar Limburg." Konings zegt verlekkerd

te kijken naar de vele oude steden en monumenten in Nederlands-Limburg. "Maar veel historie maakt wel conservatief."

"Omdat ze het gepest beu waren, zijn Limburgers mekaar gaan steunen"

Herman Konings

Heel anders is het aan de ander kant van de grens. Het grote 'trots op Limburg-gevoel' hier is volgens Konings een gevolg van een 'Calimero-complex'. "Op Belgisch-Limburg is door de rest van Vlaanderen en België altijd neergekeken. De Limburgers waren het mikpunt van België met hun trage tongval, zoals de Nederlands-Limburgers dat ook waren in hun land," aldus Konings. Limburg werd als een braakliggend terrein gezien zonder grote historische steden en monumenten. De provinciehoofdstad Hasselt was een jong dorp in vergelijking met

oude steden Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven en Brussel. "Omdat ze het beu waren steeds gepest en geminacht te worden zijn die Limburgers mekaar gaan steunen. Ze waren de spotters van de beu. En als een Limburger nu meedoet met een wedstrijd in Vlaanderen dan staat heel Limburg achter hem of haar."

"Fietsknooppunten zijn door heel Europa overgenomen"

Jacques Collen

Maar dit trots-op-Limburggevoel komt niet alleen doordat Limburgers massaal op hun eigen blote brandweermannen of oude stroopstokers gaan stemmen. "Het is de trots op wat Belgisch-Limburg van zichzelf heeft gemaakt. Van niets heeft men iets gemaakt", meent Konings. Pas toen Belgisch-Limburg zelf de reconversie oppakte kwam alles pas goed op gang meent Jacques Collen. "Limburg had geen grote steden en cultuur, alleen groen. Een imago van het katholieke Limburg viel niet te vermarkten. Er is in de jaren '80 door de provincie dan ook duidelijk op een 'groen, toeristisch en modern' imago aangestuurd."

Het moderne, dynamische en innovatie aspect werd uitgewerkt in de aanleg van de omloop van Zolder en de vestiging van Center Parc accommodaties voor grootschalige verblijfsrecreatie. Dat vond volgens Collen zijn bekroning in de bouw van het inmiddels veel bekroonde designhotel Carbon in Genk. "Het fietsknooppunten systeem was een

uniek Belgisch-Limburgs concept, dat nadien snel door de rest van Europa is overgenomen."

"Als je naar André Rieu kijkt dan zie je toch eerder een Maastrichtenaar dan een Limburger."

Jacques Collen

Ook de moderne, artistieke invulling van de oude mijnsites verraadt eenzelfde innovatieve mentaliteit. "En met het jenevermuseum heeft

men aangetoond dat musca een economische dimensie hebben en daarin succesvol kunnen zijn. Dat is van groot belang geweest voor de musicale ontwikkeling van Limburg." Dat Belgisch-Limburg zich dus als innovatief, ondernemend en dynamisch ziet, is dan ook niet verwonderlijk, meent Collen.

Voordeel bij dit alles was dat Belgisch-Limburg compact is en niet zo'n grote stedelijke rivaliteit kent als Nederlands-Limburg waar Maastricht, Heerlen, Sittard-Geleen, Roermond en Venlo mekaar vaak beconcurreren. "Als je naar André Rieu kijkt dan zie je toch eerder een Maastrichtenaar dan een Limburger."

"De beide Limburgen als proeftuin voor nadere samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland."

Herman Konings

Hoe moet het verder met de beide

Limburgen? Het meest lyrisch over de kansen van Oost- en West-Limburg is trendwatcher Herman Konings. "De beide Limburgen als proeftuin voor nadere samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland." Met hun taal en cultuur als basis kunnen beide Limburgen laten zien dat op het gebied van grensoverschrijdende samenwerking meer mogelijk is dan men in België en Nederland ooit dacht, meent Konings. "Prachtig toch, deze twee calimero's die de twee voortrekkers worden van goed functionerende grensoverschrijdende samenwerking. Als Rotterdam en Antwerpen nu ook nog tot een goede samenwerking komen dan is dat een perfecte opsteker voor de verdere toenadering tussen Vlaanderen en Nederland."

Nuchterder en zakelijker is Knotter. "Je moet die Belgisch-Nederlandse relatie niet ideologiseren en er iets groots, iets mythisch van maken. Vergeet niet dat die zogenaamde samenhang van Belgisch-Limburg en Nederlands-Limburg zich beperkt tot bepaalde grensgebieden zoals het Maasland en Maastricht en omstreken. Vijftig procent van de Nederlands-Limburgers gaat nooit de grens over." Knotter moet niet veel hebben van het 'Trots op ons beider Limburg'-klaroengeschal. "Mijn advies is: ga meer samenwerken op terreinen waar het publiek concreet wat aan heeft. Profiteer van elkaars sterke kanten. Neem kennis van elkaar. Prima dus dat samenwerkingsproject van de kranten. Maar blijf genieten van elkaars anderszijn. Want dat is toch het aantrekkelijke van de grens overgaan."

LIMBURGGEVOEL GROOTST IN HET ZUIDEN

Van de Nederlanders, die niet in Limburg zijn geboren maar er wel wonen, is **52 % trots op Limburg.**

Van de Belgen, die niet in Limburg zijn geboren maar er wel wonen, is **76 % trots op Limburg.**

In Belgisch-Limburg is **het Limburggevoel het minst sterk** in het westen van de provincie.

In Nederlands-Limburg is het Limburggevoel het minst sterk in Noord-Limburg.

De meest zuidelijk gelegen delen van beide provincies voelen zich het meest Limburgs: **beide 92,5%.**